

ועדת הבחירות המרכזית
לכנסת ה-21

השופט סאאב דבור
יושב ראש ועדת הבחירות האזורית כנרת

ת"מ 173 / 21

העותר: דימי דמיטרי אפרצב
רשימת הקצרינעים בראשות דמי אפרצב

נגד

המשיבים: ויקי ויקטוריה בדריאן
רשימת קצרין תנצח בראשות ויקי בדריאן

עתירה למתן צו מניעה לפי חוק הבחירות (דכי תעמולה), התשי"ט - 1959

החלטה

בפניי עתירה למתן צו מניעה נגד המשיבים ואשר יורה להם להימנע מביצוע הפעולות הבאות:

- א. לערוך ולקיים אירועי בחירות שבהם מוגשים מאכלים ומשקה למשתתפים;
- ב. להימנע מפרסום יותר ממודעת תעמולה אחת, בכל שפה שהיא, בעיתון אחד.

הצדדים לעתירה:

העותר מתמודד בבחירות לראשות מועצה מקומית קצרין מטעם רשימת המועמדים העותרת 2, בראשה הוא עומד.

המשיבה 1 מתמודדת בבחירות לראשות המועצה והמשיבה 2 הינה רשימת המועמדים בראשה היא עומדת.

טעוני העותרים:

לגישת העותרים, מזה זמן ניכר, שהמשיבות עוברות ברגל גסה על הוראותיו של חוק הבחירות (דרכי תעמולה), התשי"ט – 1959 (להלן: "חוק הבחירות") וזאת בעניינים בהם מבוקש צו המניעה.

עמוד 1 מתוך 4

העותר הפנה למספר אירועי תעמולה אשר כללו חלוקת מתנות, מאכלים ומשקה ולדידו, היה בהם משום הפרה להוראות סעיף 8 לחוק הבחירות.

מטה הבחירות של העותר פנה בעניין זה אל משרד הפנים ונענה כי, משרד הפנים אינו הכתובת הנכונה ועליו לפנות בבקשה לצו מניעה לוועדת הבחירות המרכזית.

בהמשך, פנה ב"כ העותרים למשיבה במכתב מיום 11.10.18 בדרישה לחדול מקיומם של אירועי תעמולה אשר כוללים חלוקת מתנות, אוכל ושתייה. גם פניה זו לא סייעה בידיהם והמשיבה אף קיימה, לאחר קבלת אותו מכתב, עוד אירוע במסעדת ג'לבון אשר אמור היה להתקיים באותו יום.

הטענה השנייה בפיו של העותר עניינה, פרסום מודעות בעיתונות בניגוד להוראות סעיף 10(ב) לחוק הבחירות. גם בעניין זה התריע ב"כ העותרים בפני המשיבה. זו בתשובתה ציינה, כי מדובר בעצם באותה מודעה, המתורגמת לשתי שפות נוספות.

טיעוני המשיבים :

לטענת המשיבים, אין מקום להיעתר לעתירה ויש לדחותה.

ראשית, העתירה הוגשה ללא כל פניה מוקדמת. מדובר באירועים אשר האחרון בהם הינו מיום 11.10.18 בעוד, כל האירועים הנוספים המתוארים הינם מחודשים אוגוסט וספטמבר. העותרים ידעו לפנות למשיבים ביחס לאירוע האחרון. יחד עם זאת, הם פנו למפקחת הארצית לבחירות מבלי ליידע את העותרים. לו ידעו לפנות גם למשיבים, היו המשיבים פועלים למניעת כל חשש לביצוע הפרות על החוק.

שנית, ענין לנו בעתירה הצופה פני עתיד וככזו לא מאפשרת מתן צו מניעה. מדובר באירועים אשר כבר היו וחלפו ולא הוצג כל מקרה עתידי קונקרטי שיש "למנוע". מדובר בסעד תיאורטי לחלוטין. הפנתה לפסיקה רלבנטית.

שלישית, העתירה הוגשה בחוסר תום לב וחוסר ניקיון כפיים שכן, כל אותם המעשים המופנים כלפי המשיבים, הינם מעשים שנעשו ונעשים על ידי העותרים בעצמם.

כך גם ביחס לפרסום בעיתון; מדובר בעיתון היחיד הקיים בקצרין ועיתון זה נשלט על ידי העותר 1.

לגופו של עניין, נטען, כי במסגרת האירועים הנטענים לא הוגשו משקאות ו/או מזון על ידי המשיבים אלא ביוזמת פעילים מתנדבים ובמימון בלבד, מבלי שקיבלו כל הנחיה לעשות כן. מעבר לכך, לא בוצע פרסום של יותר ממודעה פוליטית של המשיבה באותו עיתון, אלא בוצע פרסום של אותה המודעה בשלוש שפות שונות.

עמוד 2 מתוך 4

לבסוף, ככל ואכן בוצעו הפרות, הרי שאלו בוצעו בתום לב.

דיון והכרעה:

סעיף 8 לחוק הבחירות קובע בזו הלשון:

**".. לא תהא תעמולת בחירות קשורה במתן מתנות, ופרט למסיבות בבתים פרטיים
לא תהא קשורה בהגשת מאכלים או משקאות משכרים..."**

הדין אוסר על ליווי תעמולת בחירות בהגשת מאכלים או משקאות משכרים, פרט למסיבות בבתים פרטיים. אין נפקא מינה מה העלות של המאכלים או המשקאות המשכרים או מי נשא בעלותם (ראו תב"כ 12/20 רמי כהן נ' הבית היהודי (4.2.15)).

לשון החוק ברורה ואינה נתונה לפרשנות נוספת. החוק אוסר ליווי תעמולת בחירות (כל עוד זו לא נעשית בבתים פרטיים) בהגשת מאכלים או משקאות משכרים, זאת ללא כל קשר לשאלה מי נשא בעלותם.

אמנם, ענין לנו באירועים אשר כבר התרחשו, כך שלא מדובר על אירוע ספציפי העתיד להתקיים. יחד עם זאת, על אף, כי אין הצדקה בדבר מתן צו מניעה צופה פני עתיד (ובהינתן הצהרתה של המשיבה מכוחה ניתן להבין שהפרות כאלו לא יישנו בעתיד), הנני רואה לנכון לשוב ולהבהיר, כי, לעתיד לבוא, אין לקיים אירועים מעין אלו הכוללים הגשת מאכלים או משקאות (ללא קשר לזהות המממן/הרוכש/המספק) בניגוד להוראת סעיף 8 לחוק הבחירות הנ"ל.

העתירה כללה רכיב נוסף, שעניינו הימנעות מפרסום יותר ממודעת תעמולה אחת. בהקשר זה, כך מורה סעיף 10(ב)(3) לחוק הבחירות:

**"לא תהא תעמולת בחירות באמצעות מודעות מודפסות המתפרסמות בעתונים יומיים,
בשבועונים או בירחונים, אלא בהגבלות אלה:**

....

(3) לא תפורסם יותר ממודעה אחת ביום מטעם כל מפלגה בעתון אחד;"

בהחלטתה של כב' השופטת פרוקציה (כתוארה דאז) במסגרת תר"מ 4/19 סיעת "ישראל ביתנו" בכנסת נ' מר אליעז בר שדה (8.2.10) התייחסה להוראות חוק הבחירות בכלל ולהוראות סעיף 10 הנ"ל בפרט בציינה, בזו הלשון " ... סעיף זה הוסף לחוק... בדברי ההסבר להצעת החוק הוסבר כי סעיף זה, ובדומה לו שני תיקונים נוספים שהוצעו בחוק דרכי תעמולה, נועדו להפחית את ההוצאות המוצאות על ידי המפלגות לצרכי תעמולת בחירות ואת זיקתן למימון... ניתן לראות, אפוא, כי לצד התכליות שעניינן בהגשמת עקרונות חופש הביטוי, חופש הבחירה והשוויון בין מועמדים, מונחת ביסוד המגבלות הקבועות בחוק גם תכלית שהיא, לפחות באופן חלקי, בעלת אופי כלכלי".

בהמשך, קבעה כב' השופטת, "... הגבלת גודל ומספר מודעות התעמולה המותרות לפרסום בגיליון עיתון אחד נועדה להבטיח ריסון בהיקף התעמולה באמצעי התקשורת הכתובה, להבטיח שמירה על עיקרון השוויון בין המועמדים ולהגביל את היקף ההוצאות שמוצאות לצורך כך על ידי רשימות ומועמדים שונים (ראו: תר"מ 59/03 הליכוד – סניף מגדל העמק נ' "קורא בקפה" – מקומות קהילתי ... מאחר שלשון החוק קובעת באופן ברור, שאינו משתמע לשתי פנים, כי אין לפרסם למעלה ממודעה אחת ביום מטעם כל מפלגה בעיתון אחד, וכי מודעה זו לא תעלה על שטח של 40 אינש, אין מקום לפירוש הוראות אלה באופן מרחיב, באופן שאינו עולה בקנה אחד עם תכליתו. כוונת החוק בהקשר זה הינה ברורה – למנוע פרסום מודעות תעמולה החורגות ממספר וגודל מסוים, תהא שפת המודעה אשר תהא. לו ההגבלה היתה חלה בנפרד על מודעות תעמולה בשפות שונות, היה זה פתח לפרסומן של מודעות תעמולה במספר רב של שפות, והיה נפרץ המחסום הכמותי שהציב החוק. בדרך זו, היה ניתן לעקוף בנקל את איסור הקבוע בהוראות החוק"

האמור לעיל, חל גם בענייננו ומכאן, טענת ההגנה שבפיה של המשיבה אינה עומדת לזכותה.

בהינתן האמור בתגובת המשיבה (לפיה - ככל ואכן בוצעו הפרות הרי שאלו בוצעו בתום לב, וללא כל כוונה), ובהינתן האמור בהחלטה זו וההפניה להחלטה בתר"מ 4/19, אין עוד מקום לספקות כך שיהא על המשיבה או מי מטעמה להתחקות ולקיים אחר ההוראות הברורות בנוגע לסוגיה זו.

שוב, מדובר באירועים שהתרחשו בעבר. מכאן, על אף כי אין מקום להוצאת צו הצופה פני עתיד, למותר לשוב ולהבהיר כי, (ביחס לאירועים עתידיים) יש לפעול בהתאם למתווה החוקי הראוי והנכון, כפי שהובהר לעיל.

בשולי החלטתי, אציין, כי לא נעלמה מעיניי טענת המשיבה לפיה, העתירה הוגשה בחוסר תום לב וחוסר ניקיון כפיים. אך לא אחת נפסק, כי גם אף אם נניח לרגע קט, כי צד אחד חורג מהוראות החוק, אין בכך כדי לתת הכשר לביצוע פעולות דומות.

על כן, בהינתן ובכפוף להבהרות שניתנו במסגרת החלטה זו, אין מקום להיעתר לבקשה ולהוציא צווי מניעה כמבוקש. העתירה נדחית.

בנסיבות העניין איני עושה צו להוצאות.

ניתנה היום 24.10.2018, ט"ו בחשוון התשע"ט.

סאאב דבור

שופט של בית משפט מחוזי נצרת
יושב ראש ועדת הבחירות
האזורית כנרת

עמוד 4 מתוך 4